

תפ"ח (תל אביב) 62320-08-23 - מדינת ישראל נ' מוחמד לולו

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
תפ"ח 62320-08-23 מדינת ישראל נ' מוחמד
לולו

לפני כבוד השופט יוסי טופף - אב"ד כבוד השופט עודד מאור כבוד השופטת מעין
בן ארי

המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד לבנת מלמד ועו"ד ענבר פינסקר
מפרקליטות מחוז תל אביב (פלילי)

נגד מוחמד לולו
הנאשם: ע"י ב"כ עו"ד אבי כהן ועו"ד נוראן עבאסי

גזר דין

השופט עודד מאור:

מבוא

הרצל בוסתני ז"ל היה איש משפחה; בן זוג, אבא לילדים וסבא לנכדים. הוא היה איש של אנשים. הקים מועדון כדורגל בחולון שם בילה זמן רב והעניק מסגרת תומכת לילדים ובני נוער רבים לאורך 40 שנה.

הרצל בוסתני ז"ל היה אזרח תמים שהיה במקום הלא נכון בזמן הלא נכון, שכל "חטאו" היה שרצה להגיע הביתה בשלום כאשר נקלע לדרכו של הנאשם שגדע את חייו.

ביום 31.5.2023 נרצח הרצל בוסתני ז"ל על ידי הנאשם.

הנאשם, שוהה בלתי חוקי, גנב רכב, נהג ללא רישיון נהיגה ונמלט מאימת המשטרה שעשתה מלאכתה נאמנה בשמירת הסדר הציבורי מפני גנבי רכב. הנאשם יכול היה לעצור את המרדף, אולם בחר להמשיכו ונמלט בכל מחיר מהמשטרה הדולקת אחריו - והמחיר היה טרגי.

הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, והורשע בעבירה של רצח.

זוהי שעת גזירת הדין.

כללי

הנאשם הורשע, על פי הודאתו ובמסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום מתוקן המייחס לו עבירות של **רצח** עבירה על סעיף 300(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **קשירת קשר לפשע** (גניבת רכב) - עבירה על סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין; **גניבת רכב** - עבירה על סעיף 413ב(א) לחוק העונשין; **שהייה שלא כדין** - עבירה על סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952; **נהיגה ללא רישיון** - עבירה על סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], תשכ"א-1961; **נהיגה ללא ביטוח** - עבירה על סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תשל"ל-1970; **היזק לרכוש במזיד** - עבירה על סעיף 452 לחוק העונשין.

יוער עתה, ויפורט בהמשך, על פי עובדות כתב האישום, היסוד הנפשי של הרצח הוא שוויון נפש לתוצאה, היינו רצח ביסוד נפשי של אדישות.

על פי העובדות המפורטות בכתב האישום המתוקן, הנאשם הוא תושב העיר רמאללה ובמועדים הרלוונטיים לכתב האישום נכנס לישראל ושהה בה בניגוד לחוק. עובר ליום 31.5.2023 קשרו שלושה אנשים קשר, הנאשם, מוחמד מרעי (להלן: "**מרעי**") ואדם אחר, לגנוב רכב מסוג מאזדה בעיר חולון ולהעבירו לשטחי הרשות הפלסטינית. במסגרת הקשר ולשם קידומו, בתאריך 31.5.2023 בשעה 21:15 או בסמוך לכך, הגיעו מרעי והאחר לחולון ברכב מסוג רנו בבעלות מרעי, ופגשו בנאשם אשר הצטרף אליהם. מיד לאחר מכן, בהגיעם לרחוב ישראל גלילי סמוך לבית 6 בחולון, הבחינו ברכב מאזדה (להלן: "**רכב המאזדה**") השייך לפלוני והחליטו לגנוב אותו. הנאשם פרץ לרכב המאזדה על ידי כך שניפץ את השמשה הימנית האחורית באמצעות מכשיר המשמש לכך, הניע את רכב המאזדה בדרך שאינה ידועה, וגנב אותו.

באותה העת התקיימה פעילות יזומה של משטרת ישראל כנגד גניבות רכבים (להלן: "**הפעילות המשטרתית**"). במסגרת הפעילות, רס"ר עומרי כפיר אשר נכח בקרבת מקום הבחין במעשי הנאשם, חסם חלק מהכביש באמצעות ניידת מסוג טויוטה (להלן: "**הניידת הראשונה**"), ירד מהניידת הראשונה ונעמד בסמוך לה.

הנאשם נסע לכיוון הניידת באופן שיש בו כדי לסכן את רס"ר כפיר. בתגובה, ירה רס"ר כפיר כדור אחד לכיוון הגלגל האחורי מצד ימין של רכב המאזדה במטרה לעצור את הנאשם, אך ללא הועיל, הנאשם המשיך בנהיגתו הפרועה במטרה להימלט מהמשטרה.

מיד לאחר מכן, ביצע רס"ר רן אברהים חסימה נוספת של חלק מהכביש באמצעות ניידת אחרת מסוג סיטרואן (להלן: "**הניידת השנייה**") במטרה לעצור את הנאשם.

הנאשם המשיך בנהיגתו הפרועה לכיוון רס"ר אברהים, אשר עמד סמוך לניידת השנייה, באופן שחייב את רס"ר אברהים להימלט על מנת להימנע מפגיעה. הנאשם פגע בניידת השנייה, העיף אותה לכיוון הנגדי וגרם לנזק, לרבות שבירת דלת שמאל, ובתוך כך פגע ברכב אחר מסוג יונדאי וברכב נוסף מסוג אופל, אשר חנו בסמוך לניידת. כתוצאה מהפגיעות נגרמו לרכבים הנזכרים נזקים.

בשלב זה, רס"ר אברהים הורה לנאשם לעצור, וכאשר הנאשם לא שעה להוראתו, ירה שלושה כדורים לכיוון רכב המאזדה, והנאשם המשיך בנסיעה פרועה במטרה להימלט ממעצרו, תוך שקליע אחד פגע

ברכב המאזדה.

הנאשם המשיך בנסיעתו הפרועה ברחובות סמוכים, ובהגיעו לרחוב ההסתדרות בחולון, בניסיון להימלט ממשטרת ישראל, פנה שמאלה בניגוד לכיוון התנועה, לכביש דו סיטרי המופרד באי תנועה בנוי, כשהוא מודע לאפשרות פגיעה קטלנית במשתמשים אחרים בדרך, ואדיש לתוצאות מעשיו.

בסמוך לרחוב ההסתדרות 64 פגע הנאשם בקטנוע שעליו רכב באותה העת הרצל בוסתני ז"ל, יליד 28.10.1950 (להלן: "המנוח") והדף אותו לעבר רכב מסוג קיה (להלן: "רכב הקיה") שנסע ממול, בכיוון הנסיעה, והכל כשהוא אדיש לתוצאות מעשיו.

בשלב זה, יצא הנאשם מרכב המאזדה ונמלט באופן רגלי מהמקום, מבלי לעמוד על תוצאות התאונה, תוך שהוא מותיר את המנוח לכוד מתחת לרכב הקיה ומבלי להושיט לו עזרה.

הנאשם עשה כן, כשהוא מודע לכך שהוא פגע ברוכב הקטנוע, שתוצאות הפגיעה עלולות לגרום למותו והיה שווה נפש לכך.

כתוצאה ממעשיו של הנאשם נלכד המנוח מתחת לרכב הקיה, ונגרמו לו נזקים חבלתיים קשים המתיישבים עם מנגנון של פגיעת רכב ומעיכה על ידו, אשר הביאו למותו.

כאמור בכתב האישום המתוקן, במעשים המתוארים לעיל, קשר הנאשם קשר לגנוב רכב, גנב רכב, גרם באדישות למותו של המנוח, נהג ללא רישיון נהיגה כדין וללא ביטוח כמתחייב על פי חוק, והכל לאחר שנכנס לישראל ושהה בה שלא כחוק. כמו כן, במעשיו גרם הנאשם במזיד נזק לשבעה כלי רכב, לרבות שתי ניידות של משטרת ישראל.

הצדדים הגיעו להסדר דיוני במסגרתו כתב האישום יתוקן, והנאשם יודה ויורשע במיוחס לו, וזאת ללא הסכמה לעניין העונש. הוסכם שהמאשימה תעתור למתחם העונש ההולם את עניינו של הנאשם שינוע בין 19 לבין 24 שנות מאסר בפועל, בנוסף לענישה נלווית, וההגנה תהיה חופשית בטיעוניה.

ראיות הצדדים לעונש

המאשימה הגישה את גיליון הרישום הפלילי של הנאשם על נספחיו (ת/2), תמונות מתיק החקירה בכל הנוגע לנזק לרכבים (ת/1), תמונות המנוח מזירת האירוע ותמונות משפחתיות וחברתיות מרגעים בחייו של המנוח (ת/3).

עוד העידה מטעם המאשימה לעניין העונש, בתו של המנוח, גברת ריקי איליאץ, ששיתפה בכאב על זיכרונותיה מאביה, שהיה אדם עם שמחת חיים אשר משפחתו ותחום הכדורגל היו חשובים לו. על תכונותיו ועל אישיותו של המנוח העידה בתו: "הוא היה איש של אנשים עם לב זהב ונתינה ענקית, הוא גידל אותנו לערכים וכבוד ולראות את הטוב ואת חצי הכוס המלאה, בעיקרון שמו הלך לפניו בעיר חולון, הוא היה איש דמות מאוד מוכרת ואהובה ... הוא הקים מועדון כדורגל בשם 'עוצמה חולון' שתחתיו עברו אלפי ילדים ובני נוער...". עוד תיארה בתו של המנוח כמי שהיה "עמוד תווך" למשפחתו -

ילדיו, נכדיו ורעייתו לה היה נשוי משך 47 שנים, שנגדעו באופן פתאומי בעקבות מעשיו של הנאשם.

מטעם הנאשם הוגשו ראיות לעונש כדלקמן: כתב אישום שהוגש כנגד מרעי לבית משפט השלום בתל אביב (ת"פ 55729-08-23 (נ/1), הודעתו של מרעי מיום 1.6.2023 (נ/2), הודעה באזהרה של מרעי מיום 4.6.2023 (נ/3), הודעה מיום 4.6.23 של מוחמד ג'בארין (נ/4), צילום מעטפת קליע שנמצא ברכב המאזדה בו נהג הנאשם (נ/5), דו"ח מגן דוד אדום (נ/6), דו"ח פעולה של מר ויטאלי לוקיאנו (נ/7), דו"ח פעולה של רס"ם אספה בלאי (נ/8), דו"ח פעולה של רס"ר רומן ישראלוב (נ/9), הודעתה של גברת רעיה אליאסי (נ/10), דו"ח פעולה של רס"ל דניאל אמיתי (נ/11), דו"ח פעולה של רס"ל מרדכי קמחגי (נ/12), דו"ח פעולה של רס"ר טל משה ארואני (נ/13) ודו"ח פעולה של רס"ם ערן לוי (נ/14), מכתבו של הנאשם למשפחת המנוח (נ/15) ומכתבו של הנאשם לבית המשפט (נ/16).

מטעם הנאשם העידו לעניין העונש רעייתו, גברת פאדאא לולו, אשר בדבריה מסרה שהיא והנאשם הורים ל-4 ילדים קטינים, כי הנאשם הביע בפניה חרטה על מעשיו וכי החיים בלעדיו הקשו על בני המשפחה.

עוד העידה מטעמו של הנאשם בתו בת ה-16, שציינה בעדותה שאביה התנצל על מעשיו וכי השנה שחלפה בהיעדרו הקשתה עליה והחיים בלעדיו יהיו מאוד קשים.

מטעם הנאשם העיד גם מר רדוואן ג'לאאל שהינו חותנו אשר תיאר את הנאשם כמי שהביע חרטה על מעשיו ואת מצב משפחתו של הנאשם תיאר כ"בלתי נסבל".

טיעוני הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה

במסגרת טיעוניה נשענה באת כוח המאשימה, עו"ד ל" מלמד, על עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם. המאשימה פתחה בכך ששרשרת מעשיו של הנאשם היא זו שגרמה למותו של המנוח. המאשימה ציינה שכל אחת מהעבירות שאותן עבר הנאשם, יכולה הייתה - היא כשלעצמה - להיות בסיס לכתב אישום חמור ועצמאי. כל אחת מהעבירות מהווה חולייה בשרשרת האירועים הטרגית, כאשר הנאשם יכול היה בכל רגע נתון לחדול ממעשיו, אולם הנאשם בחר להמשיך, עד שהביא למותו של אדם חף מפשע.

באת כוח המאשימה הפנתה לכך שבמסגרת הסדר הטיעון הנאשם הורשע בעבירה של "רצח באדישות" (כך במקור - ע.מ.) וטענה בהקשר זה כי במסגרת הרפורמה בעבירות ההמתה ניתן ביטוי ליחס השלילי והמזלזל של זה האדיש כלפי ערך חיי האדם וכי הרפורמה בעבירות ההמתה מבטאת החמרה מהותית במקרה של "רצח באדישות". באת כוח המאשימה הטעימה כי הערך החברתי הניצב בעבירת הרצח הוא ערך קדושת חיי האדם, וביקשה - בהתאם למוסכם בהסדר הטיעון, לקבוע מתחם ענישה אשר ינוע בין 19 לבין 24 שנות מאסר בפועל. בא כוח המאשימה ביקשה למקם את עונשו של הנאשם בחלקו העליון של המתחם. המאשימה גם עתרה להשית על הנאשם עונש מאסר מותנה, פיצוי מקסימלי למשפחת המנוח ופסילת רישיון נהיגה לצמיתות לרבות פסילה מלקבל רישיון נהיגה.

המאשימה סבורה שמתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם וכפי שנטען על ידה, מבוסס על חומרת האירוע ככזו הנעוצה בשרשרת עבירות מתמשכת ובתוצאה טרגית. המאשימה ציינה שעוד בשנת 2021 הנאשם הורשע, בין היתר, בעבירה של נהיגה ללא רישיון והוא נדון ל-3 שנות מאסר בפועל. באת כוח המאשימה הפנתה להתנהגותו של הנאשם באירוע עת ברח מרכב המאזדה בו נהג, כשהמנוח שרוע בין הרכבים, דבר שיש בו כדי לבטא זלזול של הנאשם בחייו של המנוח. עוד סברה המאשימה שיש לתת ביטוי לשיקולי הרתעת היחיד והרבים בגזר הדין ובמטרה למגר את הסיכון שנלווה לנהיגה פראית.

אשר לנסיבותיו של הנאשם כחלק משיקולי הענישה בתוך מתחם העונש ההולם, ציינה באת כוח המאשימה כי אמנם הנאשם נטל אחריות על מעשיו, הודה בבית המשפט וחסך בזמן שיפוטי, אולם לחובתו של הנאשם 9 הרשעות קודמות החל משנת 2003 ועד לחודש 2/2024 במגוון עבירות, החל מעבירות רכוש, שיבוש, כניסה לישראל שלא כדין וכן עבירות זהות לאלו שבכתב האישום המתוקן (למעט עבירת הרצח). באת כוח המאשימה פירטה בהקשר זה, כי במרבית מהרשעותיו של הנאשם הוא נדון לתקופות מאסר ממושכות שהצטברו לכדי 159 חודשים (מעל ל-13 שנים), וזאת מבלי שנלקחו בחשבון 2 הרשעות מאוחרות עליהן הוא נותן את הדין לאחרונה, ובכל זאת לא היה בכך כדי לעצור את הנאשם מביצוע העבירות.

כמו כן ציינה באת כוח המאשימה כי הנאשם ביצע את העבירות בגינן הוא נותן עתה את הדין בעוד שריחפו מעל ראשו עונשי מאסר על תנאי. באת כוח המאשימה ציינה כי לאחר שהמנוח מצא את מותו והנאשם עזב את מקום האירוע, הוא נכנס פעם נוספת לישראל וביום 3.7.2023 ביצע עבירות של החזקת סמים וכניסה לישראל שלא כחוק שבגינה הוא מרצה כעת מאסר של 8 חודשים ובמקביל למעצרו בתיק זה.

באת כוח המאשימה טענה כי הנאשם הוא בבחינת רצידיביסט שהפך את הכניסה לישראל ואת גניבת הרכבים למקור פרנסה וכי פעם אחר פעם לא הורתע מריצוי עונשי מאסר בבתי הכלא. באת כוח המאשימה הפנתה לכך שהנאשם נמלט מזירת האירוע ואותר רק בחלוף כחודשיים ובעקבות חקירה סמויה של משטרת ישראל.

טיעוני הנאשם לעונש

בא כוח הנאשם, עו"ד א' כהן, פתח את טיעוניו לעניין העונש בדברים אותם כתב הנאשם למשפחת המנוח וציין כי הנאשם מצר על מעשיו ומביע חרטה עמוקה.

בא כוח הנאשם טען שאין חולק שלנאשם לא הייתה כל כוונה לפגוע באדם כלשהו, וכל שהנאשם עשה הוא "להציל את חייו", כשהוא נמלט מהמשטרה הרודפת אחריו. הסניגור המלומד טען שהנאשם לא יכול היה לדעת שהמדובר בשוטרים, עת לבשו ביגוד אזרחי ולא לבשו במדים, ולשיטתו, הנאשם לא יכול היה לדעת בוודאות כי המדובר בשוטרים מהם הוא נמלט, כאשר אחד הקליעים שירה השוטר לעברו פגעו ברכב המאזדה בו הוא נהג, ויכול היה להביא למותו. עוד טען הנאשם שלא ידע בזמן אמת שמעשיו גרמו לתאונה שהובילה למותו של המנוח.

בהקשר זה, טען הנאשם באמצעות בא כוחו, שהירי שביצע השוטר רס"ר אברהים לעברו היה מיותר, מנוגד לנהלי משטרת ישראל, וסיכן את חייו של הנאשם, ויכול היה להוביל למותו. אולם, הימלטות הנאשם היא כתוצאה מהפחד שאחז בו מאותם שוטרים ולכן אירע האירוע הטרגי, אותו כינה הנאשם "תאונה". לפיכך לשיטת בא כוח הנאשם, נסיבות אלה מובילות למסקנה כי ענייננו הוא לכל היותר בהמתה בקלות דעת. אולם, הנאשם הוא זה שהחליט לקחת אחריות על מעשיו וביקש להודות בעבירה של רצח ביסוד נפשי של אדישות. על אף האמור ביקש הסניגור שבית המשפט לא יתעלם מכך שלשיטתו, המשטרה יכולה הייתה לעצור את הנאשם ללא ירי וכך האירוע הטראגי היה נמנע "(הנאשם) גרם למותו [של המנוח] בגלל התנהלות המשטרה בניגוד לנהלים, זאת הטענה שלנו, עם ירי מיותר)".

לשיטת הסניגור, הפסיקה אותה הציגה המאשימה לצרכי בחינת מתחם הענישה, היא מחמירה ואינה הולמת את נסיבות המקרה דן.

לשיטתו, נסיבות המקרה שלפנינו הן תקדימיות, והוא לא הצליח לאתר פסיקה המתאימה לנסיבות שלפנינו בתקופה שלאחר תיקון 137 לחוק העונשין, ועל כן סבר שיש לפנות לפסיקה שניתנה עובר התיקון, ממנה הוא למד שמתחם הענישה הראוי הוא בין 8 שנות מאסר לבין 14 שנות מאסר בפועל (המתבססות, בין היתר, על עבירות של הריגה, הפקרה ונהיגה ללא רישיון), כשלשיטתו מאחר שאין פסיקה נהגת של בית המשפט, הרי ככל שיש להחמיר בעבירות, הרי ההחמרה תהא מכאן ואילך.

לשיטת הנאשם, רובו ככולו של עברו הפלילי הוא בתחום עבירות הרכוש והסמים, ואין לחובתו בכלל העבירות ולו עבירה אחת של אלימות, איומים ותקיפה. כך, טען בא כוח הנאשם שהנאשם "הוא הכל, חוץ מאדם אלים והדבר האחרון שהוא רוצה ושחשב שיקרה במקרה הזה שמישהו ייפגע". כמו כן טען הסניגור כיוש לתת משקל בעת גזירת עונשו של הנאשם להודייתו חלף ניהול הליך מורכב, מצבו המשפחתי של הנאשם שהוא, כאמור בן זוג ואב ל-4 קטינים כאשר אחת מבנותיו נפצעה בתאונת דרכים ובאורח שאינו קל, ולנסיבות חייו שאינן פשוטות.

בא כוח הנאשם ביקש להתחשב בהודייתו של הנאשם ובחרטה שהביע. כך כתב הנאשם: "חייתי חיים מלאי עבריינות, אבל מעולם לא התכוונתי לקחת חיים... אני כותב את המכתב הזה כדי שתדעו עד כמה אני באמת לחלוטין מצטער ומתחרט על מה שעשיתי... מעכשיו אני לוקח אחריות על כל הרע שהבאתי ומנסה להביא במקומו טוב".

הנאשם אמר שהוא מתמודד עם קשיים אשר בשלם הוא נוטל תרופות ואמר, בין היתר, "אני לא מצליח לחיות עם הדבר הזה, אני מבקש רק לרחם עלי".

דין והכרעה

בסופו של יום אדם מבקש לחזור לביתו בבטחה מעמל יומו. אולם נקלע האדם לדרכו של פורע חוק, הנוהג ברכב גנוב באופן פראי, תוך התעלמות מכללי התנועה, נסיעה בניגוד לתנועה ותוך יצירת סיכון לחיי אדם, כל זאת שהוא מודע לאפשרות של פגיעה קטלנית במשתמשי הדרך האחרים וזאת תוך כדי שהוא אדיש לתוצאות מעשיו.

אותו אדם, שרק רצה להגיע הביתה בשלום - מוצא עצמו מועף על ידי הרכב בו נוהג הנאשם, מוטח לכיוונו של רכב אחר ונלכד תחתיו, תוך שנגרמות לו חבלות קשות המביאות למותו. הוצגו לפנינו התמונות הקשות של זירת האירוע (ת/3) המדברות בעד עצמן.

לפיכך, הנאשם הורשע, בין היתר, גם בעבירה של רצח, לפי הוראות סעיף 300 (א) לחוק העונשין.

העיקרון המנחה בענישה נקבע בסעיף 40ב לחוק העונשין, שהוא עקרון ההלימה, שמשמעו יחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם לבין סוג ומידת העונש שיוטל עליו.

סעיף 40ג לחוק מורה כי בעת קביעת מתחם הענישה ההולם למעשה העבירה שביצע הנאשם, על בית המשפט להתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40ט לחוק. את העונש המתאים לנאשם יש לגזור בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כמפורט בסעיף 40יא לחוק.

גרימה למותו של אדם אין נוראה ממנה. עבירת הרצח היא החמורה ביותר בספר החוקים של כל חברה אנושית.

התנהלותו של הנאשם, כפי שעולה מעובדות כתב האישום המתוקן, מלמדת על מי שפעל כשהוא מודע לתוצאות הקטלניות של התנהגותו. המדובר בנאשם שהיה אדיש לתוצאות מעשיו. מדובר בפורע חוק שבמעשיו הביא לגזילת חייו של איש תמים ולניפוץ חיי משפחתו.

לא די שהנאשם נכנס לישראל שלא כדין; לא די שהנאשם קשר קשר לביצוע פשע (גניבת רכב); לא די שהנאשם גנב בסופו של דבר רכב; לא די שהנאשם נהג ברכב ללא רישיון (וכמי שמעולם לא החזיק ברישיון נהיגה) ובלא ביטוח; לא די שהנאשם נמלט ממרדף משטרה בנהיגה פראית ומסוכנת; לא די שהנאשם פגע ברכבים אחרים וגרם לנזק לרכוש במזיד במנוסתו; לא די הנאשם פגע בקטנוע בו רכב המנוח, הנאשם גם נמלט מהזירה תוך שהוא מותיר את המנוח שהוא לכוד מתחת לרכב.

נסיבות עניינו חמורות במיוחד. הנזקים שגרם הנאשם קשים. מותו הטראגי של המנוח גרם נזק רב לבני משפחת המנוח שנאלצת להתמודד עם מותו טרם עת, ובאופן האלים בו מצא את מותו.

מידת הפגיעה בערכים ובעקרונות החברתיים היא משמעותית וקשה מאד. לא ניתן להמעיט בחומרתם של המעשים. אין המדובר בנאשם ששגה. המדובר במי שנסע בפראות כשהוא שווה נפש לכל הסובב אותו במנוסתו. התנהלות הנאשם ומעשיו כפי שעולים מעובדות כתב האישום שבהן הודה, מעידים על עזות מצח שקשה להלום אותה.

לכל הנסיבות המתוארות יש לתת את המשקל הראוי בעת קביעת מתחם העונש ההולם.

יש לדחות בשתי ידיים את טענתו של הנאשם כי הוא נמלט מהמשטרה בעודו חושש לחייו כי לא יכול היה לדעת כי המדובר בשוטרים ואילולא הירי שבוצע לעברו, הרי התוצאה הטראגית הייתה נמנעת;

מדובר בטענה מקוממת שטוב היה לולא נטענה. לא זו בלבד שבמידה מסוימת יש לראות את הפניית האצבע לעבר השוטרים כהסרת האחריות מצדו של הנאשם, הרי שהטענה מתעלמת מהעבירות והמעשים שביצע הנאשם קודם לאירוע, ומציגה מצג שכביכול מצא עצמו נס על חייו לאחר שנורו לעברו יריות בלא כל הסבר, משל היה הדבר אירוע חבלני.

רצח הוא רצח - גם אם הוא נגרם באדישות

הנאשם הורשע בעבירה של רצח, עבירה לפי סעיף 300(א) לחוק העונשין הקובעת כי "**הגורם בכוונה או באדישות למותו של אדם, דינו - מאסר עולם**".

העבירה בה הורשע הנאשם היא רצח, וראוי כי כך יוצגו הדברים. כבר הזדמן לי לומר את הדברים במקום אחר (תפ"ח 48193-12-22 **מדינת ישראל נ' עדי מזרחי** (02.07.2024)), ונדמה שאין מנוס אלא לחזור עליהם שוב, שעצם הצגת העבירה כ"**רצח באדישות**", כפי שהצדדים הציגו אותה לפנינו, (וכתב האישום המתוקן אף נוקב בביטוי זה כעבירה שכביכול קיימת עלי ספר), מניחה מחשבה אפרוירית (שגוייה) המוזילה את עוצמת חומרתה של העבירה.

לא זו הייתה כוונת המחוקק, שהתכוון דווקא לרומם את עבירת ההמתה מתוך יסוד נפשי של אדישות לעבירת הרצח. שינוי זה מחדד את עקרון קדושת החיים. מטרת המחוקק היא להחמיר עם הרוצח שכבר איננו "הורג" בלבד. רוצה לומר, שאם בעבר - עובר לתיקון 137 לחוק העונשין, העונש המרבי שנקבע להמתה בנסיבות של היעדר כוונה להשגת התוצאה, כפי ענייננו כעת, שנדונה לפי סעיף 298 דאז שהיא עבירת ההריגה, עמד על 20 שנות מאסר, קבע המחוקק שמקום בו גורם אדם למותו של אדם (וזאת בהיעדר נסיבות מחמירות) וכאשר היסוד הנפשי של העושה לא התמצה בקלות דעת או ברשלנות, יוגדר מעשה ההמתה כרצח, והעונש המרבי יעמוד על מאסר עולם. ולכן המשך שימוש בביטוי "רצח באדישות" חוטא לכוונת המחוקק, ולא עולה בקנה אחד לא עם לשון החוק, ולא עם התפיסה המושגית של החומרה בעצם מעשה ההמתה. די אם אפנה לפסיקת בית המשפט העליון בע"פ 2079/22 **חוג'ראת נ' מדינת ישראל** (1.3.2023) כדי לחדד את הדברים האמורים.

ואם זו כוונת המחוקק, הרי כך גם מורה אותנו בית המשפט העליון, ועיון בפסיקתו שניתנה לאחר תיקון 137 לחוק, מלמד על מגמת החמרה עקבית בענישה. בהקשר זה אפנה לאמור בפסיקת בית המשפט העליון בע"פ 6063/21 **מדינת ישראל נ' יאסין** (26.3.2024) שם ציין כבוד השופט י' אלרון את מגמת הענישה המתחייבת בעבירות של רצח ביסוד נפשי של אדישות, עת הדגיש באופן ברור שאין להקיש מהענישה שהייתה נוהגת בעבר בעניין של עבירת ההריגה, לענישה הראויה למי שהורשע בעבירה של רצח, ביסוד נפשי של אדישות: "**... אשוב ואדגיש: כוונת המחוקק לא הייתה להפחית מחומרת מעשה רצח או מן התיוג הנלווה לכך, אלא להפך - להבהיר כי הממית באדישות רוצח הוא, ולהענישו בהתאם**". ובהמשך: "**... הרפורמה בדיני ההמתה מחייבת החמרה בענישה בעבירות של המתה ביסוד נפשי של אדישות, אשר כעת מהווה רצח, אחרת במקום שנבטא את העמדה הרצויה והראויה, שלפיה המתה באדישות היא רצח, נשמר את ההבחנה שהייתה קיימת עובר לרפורמה ואשר אותה ביקש המחוקק לשנות**".

וידגש - הדין בכל הנוגע ליסוד הנפשי של הרוצח (בין בכוונה ובין באדישות, בהתאם למקרה הפרטני) יבוא לידי ביטוי במסגרת בחינת מתחם העונש ההולם, הנגזר מנסיבות ביצוע העבירה ומיקום עונשו של הנאשם בו, ועל כן, לטעמי, יש להקפיד להגדיר את העבירה כפי שהיא בחוק, ולראות את המעשה הנורא כפי שהוא - רצח.

מתחם הענישה בענייננו

בטיעוניהם לעונש מיקדו כל אחד מהצדדים, המאשימה מזה ובא כוח הנאשם מזה, כל אחד לפי שיטתו, את הטיעון ביחס לנסיבות שיש בהן, לשיטתם, להטות את כף המאזניים לטובתם. לצורך קביעת המתחם הדגישה המאשימה את הפגיעה בחיי אדם, פגיעה חמורה בערכים החברתיים המוגנים, ועתרה למתחם ענישה שבין 19 לבין 24 שנות מאסר וביקשה למקם את עונשו של הנאשם בחלקו העליון של המתחם. בעוד שבא כוח הנאשם הפנה את הזרקור לעברן של נסיבות מקלות שונות, בהן החרטה והצער הרב של הנאשם, וכן כי חשש לחייו לאחר שהמשרה דלקה אחריו וירתה לכיוונו, ועל כן, בנסיבות הכוללות ביקש שמתחם העונש ינוע בין 8 שנות מאסר לבין 14 שנות מאסר בלבד.

כל אחד מהצדדים הפנה לפסיקה, שיש בה לשיטתו, כדי לחזק את עמדתו לעניינה של מדיניות הענישה הנוהגת. עם זאת, לא נמצאה בפסקי הדין שהובאו לפניי סיטואציה עובדתית דומה לזו העומדת לדין (למעט מקרה בודד, תפ"ח (מחוזי מרכז) 4585-07-22 **מדינת ישראל נ' אלכמלאט** (9.7.2024) שניתן בבית משפט מחוזי, אליו אתייחס בהמשך), ובמיוחד הדברים אמורים בפסיקה שהוצגה לפנינו על ידי ההגנה, לרבות זו שהועברה על ידי ההגנה לאחר הטיעונים על-פה, כאשר המקרים עוסקים בעבירות קלות יותר, ובעבירות שעברו מן העולם. לא ניתן להקיש מהעונשים שהוטלו בגדרן של עבירות קלות יותר לבין עבירות של רצח (ביסוד נפשי של אדישות). הרי אם בעבר עבירת ההריגה עונשה היה 20 שנות מאסר, היום רצח (גם ביסוד נפשי של אדישות) הוא מאסר עולם. אין להתעלם מחומרה זו המייצרת את הפער העונשי המשמעותי בין עבירת הרצח (בין בכוונה ובין באדישות) לבין עבירת ההריגה.

כך מצווה אותנו המחוקק. כך מורה אותנו בית המשפט העליון: מה שהיה, הוא לא מה שיהיה.

וכך, עיון בפסקי דין שניתנו במקרים של רצח ביסוד נפשי של אדישות מלמד כי קיים מנעד של ענישה המתאים לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה, כאשר ניתן לראות שבמרבית המקרים העונשים שהוטלו על נאשמים נעו בין 20-22 שנות מאסר וכן שמתחמי העונש ומידת העונש עצמה הוחמרו בעקביות כמפורט להלן:

בע"פ 1464/21 **קפוסטין נ' מדינת ישראל** (11.9.2022), לאחר שהמערער הורשע בגרימת מותה של אימו, נקבע מתחם ענישה בין 20 ל-24 שנים. בית המשפט העליון אף החמיר בעונש שנגזר ושעמד על 18 שנות מאסר בפועל, והעמידו על 22 שנים.

בע"פ 5806/22 **מדינת ישראל נ' גריפאת** (20.11.2022) לאחר שנקבע מתחם עונש הולם שנע בין 9 ל-15 שנות מאסר, ונגזר על המשיב 10 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון קיבל את ערעור

המדינה תוך שאימץ את מתחם הענישה שהוצע על ידה הנע בין 14 ל-19 שנות מאסר, והטיל על הנאשם, מבלי למצות את הדין עמו 14 שנות מאסר בפועל.

בע"פ 2654/22 מדינת ישראל נ' דיסלבסקי (6.12.2022) לאחר שהורשע הנאשם בגרימת מותו של דר רחוב ונקבע מתחם ענישה בין 20 ל-24 שנים, בית המשפט העליון החמיר בעונש, שעמד על 18 שנות מאסר בפועל, והעמידו על 22 שנים.

בתפ"ח (מחוזי באר שבע) 58841-11-19 מדינת ישראל נ' אשטה (6.12.2022) קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה בין 17 ל-23 שנים וגזר על הנאשם 22 שנות מאסר בפועל (ערעור ההגנה תלוי ועומד (ע"פ 320/23)).

בע"פ 1938/23 בלאי נ' מדינת ישראל (13.12.2023) נדחה ערעור ההגנה על עונש של 18.5 שנות מאסר, תוך שנקבע שמתחם העונש ההולם הנע בין 18 ל-23 שנות מאסר כפי שנקבע בבית המשפט המחוזי, הולם את חומרת המעשים.

בתפ"ח (מחוזי באר שבע) 44105-09-19 מדינת ישראל נ' סמורז'בסקי (19.12.2022), קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה בין 18 ל-22 שנים וגזר על הנאשם 20 שנות מאסר בפועל (ערעור ההגנה תלוי ועומד (ע"פ 881/23)).

בתפ"ח (מחוזי תל אביב) 25874-05-21 מדינת ישראל נ' היילה (27.3.2023), קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה בין 18 ל-23 שנים וגזר על הנאשם 21 שנות מאסר בפועל (ערעור ההגנה תלוי ועומד (ע"פ 3551/23)).

בע"פ 4137/22 אנאנטאפאק נ' מדינת ישראל (2.7.2023), בית המשפט העליון דחה את הערעור של ההגנה על חומרת העונש וקבע כי העונש אינו חמור וניתן לומר שהוא אף על הצד המקל. זאת לאחר שבית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 16 ל-22 שנות מאסר והטיל עונש של 17 שנות מאסר בפועל.

בתפ"ח (מחוזי מרכז) 63183-07-21 מדינת ישראל נ' עיסא (20.7.2023) הורשעו הנאשמים על יסוד הודאתם במסגרת הסדר דיוני בעבירות חבלה ורצח ביסוד נפשי של אדישות. לנאשם 2 נקבע מתחם ענישה בין 18 ל-22 ונגזרו עליו 20 שנות מאסר בפועל (ערעור ההגנה תלוי ועומד (ע"פ 6664/23)).

בע"פ 2079/22 חוג'יראת נ' מדינת ישראל (13.8.2023), לאחר שנקבע מתחם ענישה בין 18 ל-25 שנים, בית המשפט העליון החמיר בעונש, שעמד על 18 שנות מאסר בפועל, והעמידו על 22 שנים.

בתפ"ח (מחוזי מרכז) 10713-11-21 מדינת ישראל נ' קיברה (30.1.2024) הורשעו הנאשמים על יסוד הודאתם בביצוע בצוותא של רצח ביסוד נפשי של אדישות באמצעות כלי נשק חם ועבירות נלוות. לנאשם 1 נקבע מתחם ענישה בין 19 ל-23 שנים ונגזרו עליו 21 שנות מאסר בפועל, ולנאשם 2 נקבע מתחם ענישה בין 21 ל-25 שנים ונגזרו עליו 23 שנות מאסר בפועל (ערעורי ההגנה תלויים ועומדים

(ע"פ 1932/24).

בתפ"ח (מחוזי חיפה) 6432-02-22 **מדינת ישראל נ' בן עמי** (7.2.2024) קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה בין 20 ל-24 שנות מאסר וגזר על הנאשם 21 שנות מאסר בפועל (ערער ההגנה תלוי ועומד (ע"פ 2400/24)).

בע"פ 6063/21 **מדינת ישראל נ' יאסין** (26.3.2024) לאחר שנקבע מתחם ענישה הנע בין 19 ל-25 שנות מאסר בפועל ובית המשפט המחוזי השית עונש של 22 שנות מאסר, דחה בית המשפט העליון את ערעור המדינה על קולת העונש וקיבל את ערעור הנאשם ביחס ליסוד הנפשי תוך שקבע כי הנאשם רצח את המנוחה באדישות ולא בכוונה וקבע כי אין מקום להקלה בעונש, אולם משהתקבל ערעור הנאשם ביחס ליסוד הנפשי, הוקל עונשו של הנאשם באופן מדוד ונגזרו עליו 20 שנות מאסר.

בתפ"ח (מחוזי מרכז) 60507-09-20 **מדינת ישראל נ' אלשמאלי** (1.5.2024) קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה בין 23 ל-27 שנים וגזר על הנאשם עונש של 25 שנות מאסר בפועל.

עם זאת, פסקי הדין שהובאו לעיל אינם עוסקים במסד עובדתי הדומה לזה שבהליך שלפנינו - היינו, רצח של אדם תוך שוויון נפש לתוצאה, על רקע נהיגה פרועה ותוך מנוסה ממרדף משטרתי, יחד עם עבירות נוספות נלוות שגם הן אינן קלות ופעוטות ערך. אולם, עדיין ניתן למצוא בפסקי הדין סימנים ואמות מידה רלוונטיות למתחם הענישה, והדברים מקבלים משנה תוקף בקריאת מגמתו של בית המשפט העליון בדבר הענישה הנוהגת בעבירה של רצח ביסוד נפשי של אדישות.

מצאתי להעיר ביחס לגזר הדין שניתן בעניין **אלכמלאת**, אליו הפנה הסניגור, שם קבע בית המשפט המחוזי מתחם ענישה הנע בין 17 ל-21 שנות מאסר וגזר על הנאשם 17.5 שנות מאסר בפועל. עניינו של אלכמלאת הוא באדם שנהג ברישיון, נהיגה פיזיה ותוך שהוא נתון תחת השפעת אלכוהול, עת הוא גורם חבלה חמורה לשוטרים, שחלקם פונו לבית חולים, פגע פגיעה קטלנית באדם, תוך שהוא אדיש היה לתוצאה.

נסיבותיו של אותו גזר דין, שונות מענייננו: במקרה שלפנינו הנאשם הוא שוהה בלתי חוקי בישראל, קשר קשר לגנוב רכב, גנב רכב, נהג ללא רישיון נהיגה (ומעולם לא החזיק ברישיון) ובלא ביטוח, נהג בפראות ובניגוד לכיוון התנועה, גרם נזק לרכוש, נמלט מהמשטרה ולא שעה להוראותיה, פגע במנוח פגיעה שגרמה למותו, והנסיבה החמורה היא שנמלט רגלית מהזירה תוך שהוא מותיר את המנוח לכוד מתחת לרכב ומבלי להושיט לו עזרה.

אם כן, למעט גזר הדין בעניין אלכמלאת שמדגים את יישום אמות המידה שקובע בית המשפט העליון לענישה בעבירת הרצח ביסוד נפשי של אדישות במקרה שיחסית דומה לענייננו, לא נמצא מקרה בר השוואה.

בסופו של דבר יש לשקול מצד אחד את הפגיעה החמורה בערך המוגן של קדושת החיים, את הנזק שנגרם לבני משפחת המנוח, עת חיינו נגדעו כך סתם, את הפגיעה בסדרי שלטון אך מנגד גם את העובדה שהנאשם היה שווה נפש לתוצאה הקטלנית.

לאחר שנתתי דעתי למכלול האמור, אני סבור שבנסיבות עניינינו יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בין 18 ל-22 שנות מאסר בפועל בצירוף עונשים נלווים.

אשר לעונש הראוי לנאשם בתוך המתחם

לחובת הנאשם יש לקחת בחשבון את עברו הפלילי ואת העובדה שביצע עבירות חוזרות ונשנות, כשאף חרב המאסר על תנאי הייתה תלויה מעל ראשו, ומורת החוק לא הרתיעה אותו. יש לתת בנסיבות העניין ביטוי גם להרתעתו האישית של הנאשם וכן להרתעת הרבים.

הנאשם לא דק פורתא בטענתו שאין בעברו הפלילי, שרובו ככולו הוא בעבירות של שהייה שלא כדין בישראל ועבירות רכוש, כדי להוות שיקול לחומרה, באשר גם בעניינו הוא הורשע בעבירה של שהייה בלתי חוקית ובעבירות רכוש, ולכן יש לכך חשיבות, כמו גם לעברו הפלילי המכביד למדי, ואין הוא זכאי ליהנות מההקלה בענישה הניתנת לאדם הנעדר עבר פלילי.

לקולא, ובנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות, שיש לתת להן משקל בקביעת העונש הראוי לנאשם, הן אלה: הנאשם הודה, נטל אחריות על מעשיו והביעה חרטה וצער. ניכר הוא כי הנאשם מיוסר מהתוצאה הטראגית שנגרמה ממעשיו. הנאשם חסך ניהול משפט, על כל הכרוך והמשתמע מכך. המדובר בנאשם יליד 1985, נשוי ואב לארבעה ילדים קטינים. למדנו שבתו של הנאשם נפצעה בתאונת דרכים, ועול הטיפול בה לא פשוט. במסגרת הטיעונים לעונש שמענו כי בהיותו צעיר בימים בן 11 שנים היה הנאשם קורבן לאלימות קשה.

בני משפחתו שבאו לפנינו העידו על הצער שנגרם למשפחה כולה, ובראשה הנאשם, כתוצאה ממעשיו. אשתו סיפרה על קשייהם של הילדים בהעדרו של האב, ולמעשה של המשפחה כולה. בתו הקטינה של הנאשם ביקשה רחמים עליו, ביקשה את סליחתה של משפחת המנוח, וציינה כי החיים קשים בהעדרו של האב. חותנו של הנאשם ציין את המצב הכלכלי הקשה של המשפחה, וביקש התחשבות בנאשם.

אלה צריכים, כמצוות המחוקק, להוות שיקולים שיהיה לתת להם משקל בעת קביעת העונש, ועל כן, בנסיבות העניין ובמכלול השיקולים לחומרה ולקולא, אני סבור שיש למקם את עונשו של הנאשם במחצית המתחם.

לסיכום של דבר:

בשים לב שהנאשם מרצה עונש של מאסר בפועל בגין עבירות של סמים ושהייה בלתי חוקית, שבוצעו **לאחר** האירועים מושא כתב אישום זה, הרי לאור העונש האמור יש לבחון את שאלת ההצטברות או החפיפה של עונשי מאסר בפועל. עניין זה נדון בע"פ 7907/14 ואזנה נ' מדינת ישראל (22.2.2015) שם נקבע כי הכלל הוא הצטברות של עונשי מאסר בפועל, במיוחד כאשר מדובר באירועים עברייניים נפרדים ושונים, והחריג הוא חפיפה וזאת רק בהתקיים נסיבות מיוחדות ובכפוף להנמקה מתאימה. לאור הלכה זו, ובשים לב לכך שאת העבירות הנוספות ביצע הנאשם לאחר האירועים מושא כתב האישום בתיק זה, אני מורה שהנאשם ירצה את העונש שהוטל עליו, במצטבר לכל עונש מאסר אחר.

במכלול השיקולים אני מציע להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל לתקופה של 20 שנים, אשר תימנה מיום מעצרו בתיק זה- 17.8.2023 (וזאת ללא ניכוי ימי מאסרו בתיק האחר).

ב. מאסר מותנה לתקופה של 12 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר (ובכפוף להוראת סעיף 52(ג) לחוק העונשין) יעבור עבירה של אלימות מסוג פשע.

ג. מאסר מותנה לתקופה של 6 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר (ובכפוף להוראת סעיף 52(ג) לחוק העונשין) יעבור עבירה של אלימות מסוג עוון.

ד. מאסר מותנה לתקופה של 6 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר (ובכפוף להוראת סעיף 52(ג) לחוק העונשין) יעבור עבירה של גניבת רכב או עבירה של היזק לרכוש במזיד.

ה. מאסר מותנה לתקופה של 4 חודשים. הנאשם יישא בעונש זה אם בתקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר (ובכפוף להוראת סעיף 52(ג) לחוק העונשין) יעבור עבירה של שהייה שלא כדין או עבירה של נהיגה ללא רישיון או עבירה של נהיגה ללא ביטוח.

ו. פיצוי לטובת בני משפחת המנוח בסכום של 150,000 ₪ שיועבר לאשת המנוח וזאת ב- 10 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.9.2024 ומדי 1 לכל חודש שלאחר מכן. אם לא ישולם תשלום כלשהו במועדו, תעמוד היתרה לפירעון מידי.

המאשימה תמסור את פרטי אשת המנוח למזכירות בית המשפט ולמרכז לגביית קנסות בתוך 14 יום.

אשר לאופן תשלום דמי הפיצוי, החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים שנקבעו לעיל. ניתן לשלם את הפיצוי בחלוף שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).

ז. פסילת הנאשם מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה לתקופה של חמש שנים. מניין תקופת הפסילה יחל לא לפני מועד שחרורו ממאסרו בתיק זה.

עודד מאור, שופט

השופט יוסי טופף [אב"ד]:

אני מסכים.

**יוסי טופף, שופט
אב"ד**

השופט מעין בן ארי:

מעין בן ארי, שופטת

אני מסכימה.

סוף דבר

אנו מטילים על הנאשם, מוחמד לולו, את העונשים המפורטים בחוות דעתו של השופט עודד מאור.

ניתן בזאת צו למוצגים, לפיו הם יושמדו/יחולטו/יושבו לבעליהם, לפי שיקול דעת המאשימה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ב תמוז תשפ"ד, 18 יולי 2024, במעמד הצדדים.

מעין בן ארי,
שופט

עודד מאור, שופט

יוסי טופף, שופט
אב"ד